

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

5. Vtrum existe[n]tia sit principiu[m] indiuiduationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

illius, cui primo & per se competit: sed diuidi numerice nihil aliud est, quam diuidi in partes eiusdem rationis, & hoc competit per se primo quantitati: ergo non potest cōpetere alicui substantiæ aut accidenti nisi ratione quantitatis: ergo quātitas est principium vel formale, vel radicale diuisionis numerice, & cōsequenter indiuiduationis.

Respondetur, quidquid sit de maiori, de qua dubitari posset, quia etiam si calor per se primo cōpeteret igni, non propterea sequeretur, quod non cōpeteret alicui alteri, nisi rei habenti in se ignem, aut nisi ratione ignis; unde maior prædicta, ut sit vera, debet intelligi de eo, quod ita conuenit per se alicui, ut non possit dari illud, nec aliquid simile ipsi absque eo, cui sic cōpeteret. Sed quidquid sit de hoc, admissa maiori.

Respondet distinguendo minorem: diuidi numerice nō est aliud, quam diuidi in partes subiectiuas eiusdem rationis, de quibus ipsum diuisū prædicatur, & in quibus multiplicatur, concedo minorem pro illa parte, & nego secundā partē, quod hoc cōpetat per se primo quātitati magis quā substantiæ aut qualitati: diuidi numerice non est aliud quam diuidi in partes integrantes, de quarū singulis ipsū diuisū nō prædicatur, sicut diuiditur totum homogeneum hoc est totū constans partibus integran- tibus eiusdem rationis, v.g. aqua in plures aquas per dis- continuationem suarū partium, nego minorem, quia certum est Petrū & Paulum distingui numero, & naturā humanā diuidi in illis numerice, & tamen non diui- ditur in illis hoc modo. Quod si etiam in hoc sensu con- cederetur quod diuidi numerice non est aliud quam di- uidi in partes integrantes eiusdē rationis, de quarū sin- gulis non prædicatur ipsum diuisum, adhuc negaretur secunda pars minoris, nempe quod diuidi numerice cō- petat per se primo quantitati, nam substantiæ materia- les & qualitates sunt etiam diuisibiles in tales partes, ut ostendimus inferius, dum agemus de quantitate.

35. Fatendum est quidē, quod diuisibilitas aliqua par- ticularis competat quantitati, & quod nihil possit diuidi diuisione correspondenti tali diuisibilitati, nisi vel quā- titas vel subiectū quantitatis, vel subiectatum in quanti- tate aut quanto, & quod consequenter quātitas sit prin- cipium diuisionis huiusmodi, non tamen formale, quia ip- sa diuisio, seu separatio partium est, hoc formaliter vñ diuiditur numero ab alio, etiam in hoc sensu, nec aliud principium formale diuisionis requiri debet. Erit ergo quantitas principium radicale huius diuisionis: quatenus nulli alteri rei potest cōpetere talis diuisio nisi habenti quantitatem pro forma, ut substantia habet, vel pro sub- iecto, ut qualitates materiales subiectatæ in quantitate.

Sed hinc nō sequitur, quod quantitas sit principium ra- dicalē, aut formale indiuiduationis simpliciter, seu illud ratione cuius vñ indiuiduū distinguitur aut à natura specifica aut ab alio indiuiduo. Imo non sequitur, quod quātitas vlla sit ratio formalis, aut radicalis cur aliquid dicatur vñ numero indiuiduum distinctum ab alio numero indiuiduo, etiam accipiendo vñ numero pro vna re quantitativa, quia probabilis est vñam numero quantitatem posse esse non solum successiue in Petro & Paulo per Dei potentiam, sed etiam simul & semel, & tamen in vtroque casu Petrus & Paulus distingueren- tur numero in sensu proposito, quia essent duo incom- municabilia habentia quantitatem, quorum vñum non esset coniunctum alteri: ergo quantitas non est ratio formalis aut radicalis adæquata, ob quam duo quanti- tativa distinguuntur à se inuicem, quamuis sit ratio si- ne qua non possint distingui numero, quandoquidem non possint esse quantitativa sine quantitate.

36. Ut hæc res adhuc clarius intelligatur, aduertendum est, aliquid quantitativum esse diuisum ab alio quātita- tiuo, posse habere duplicem sensum, primo quod sit se- paratum ab ipso per ablationem coniunctionis & cōti- nationis quam ante habuit cū ipso; secundo quod sit se- paratum ab ipso per negationem vnionis seu cōtinua- tionis, siue illa continuatio fuerit ante, siue non fuerit.

Sed neutro ex his modis quantitas est ratio formalis aut radicalis totalis, ratione cuius vñ quantitativus cō-

petit esse diuisus ab alio quantitativus: non primo modo, quia res diuisa, quæ ante fuit continuata, habuit eandem quantitatem quoad omnia absoluta, quæ sunt de ratione quantitatis, ante & post diuisionem: ergo non est prin- cipium radicale nec formale diuisionis, quia alias res esset diuisa, quando erat continuata. Non etiā secundo modo, quia alias non posset res diuisa continuari manēte eadē quātitate, quod falsum apparet in aqua, quæ quāuis nū- quā fuisset coniuncta aut continuata, posset postea cō- tinuari cum alia aqua, nō deperdita quantitate sua. Pro- batur sequela, quia manente principio formali aut radi- cali diuisionis nequit res non esse diuisa. Itaque prin- cipium formale quare hæc aqua sit diuisa ab illa aqua, cui erat ante coniuncta; vel est negatio vnionis quæ ante fuit, vel aliquid positivum distinctum à quantitate, ad quod sequitur talis negatio. Et principium radicale, ad quod necessario sequitur talis negatio, aut positivum, non est assignandum, sed dicendum est quod sequatur nunc ex eo, quod causa efficiens producat aliquid iam quod ante non produxit, vel definat conservare aliquid quod ante conservabatur vel producebatur. Similiter principium formale, quare hæc aqua sit diuisa ab alia aqua, cui non erat ante coniuncta, est negatio continua- tionis cum illa, non præsupponens nec connotans con- tinuationem antecedentē, aut aliquid positivum, ad quod sequitur talis negatio; nec assignandū est aliquid prin- cipium radicale ad hanc diuisionem, sicut nec ad priorem, sed recurrendum ad principium effectivum.

CONCLUSIO II.

37. Nec quantitas, nec vñum aliud accidens, nec collectio vlla accidentium potest esse sufficiens principium nobis ad colligendum cum certitudine quod vñum vñum indiuiduum sit distinctum ab omnibus aliis indiuiduis determinate. Hæc patet ex dictis, quia quantitas, & quodcunque accidens, & quæcunque etiam collectio accidentium, quæ est in vñ indiuiduo, possent esse secundum omnem ratio- nem, secundum quam à nobis cognoscuntur, in alio in- diuiduo: ergo ex illis non potest cognosci cum certitu- dine, quod vñum ex illis, in quo sunt, distinguatur ab alio, in quo & sunt.

Confirmatur efficaciter, quia duo indiuidua aqua, v.g. possent esse tam similia in omnibus accidentibus, ut na- turaliter non possimus cognoscere, si proponatur nobis successiue, an aqua, quæ secundo loco proponitur, sit ip- samet aqua, quæ primò proponebatur, vel altera aqua.

Hoc tamen non obstante, per hoc quod videamus ali- quid habere quodcunque accidens possumus ex hoc col- ligere quod sit singulare, quia accidentia realiter exi- stentia habent aliquod subiectum singulare necessario; nec enim possunt subiectari in naturis vniuersalibus, quæ non dantur à parte rei nisi in singularibus. Rursus per hoc quod videamus aliqua simul habere accidentia aliqua diuersa siue absoluta siue respectiva, colligimus illa esse numero distincta; & hæc de causa Porphyrius, Damascenus, & Basilii describere indiuidua per ordi- nem ad accidentia, quia se nos colligimus communiter ex diuersitate accidentium indiuidua esse distincta, seu vñum indiuiduum non esse aliud; & hinc ex eo quod vi- deamus Petrum esse longum, & Paulum brevem, colli- gimus Petrum non esse Paulum, & ita de cæteris. Et hinc etiam, quando non reperimus hanc diuersitatem, pro- pter summam rerum aliquarum, v.g. duarum aquarum etiam in accidentibus similitudinem, non possumus vñam ab altera distinguere.

QUÆSTIO V.

Virum existentia sit principium indiuiduationis.

38. Henricus tenere videtur partē affirmatiuā, quem videtur secutus Agidius Romanus, nam in hoc fundat secundum aliquos suos sequaces aliam sententiā de multiplicatione Angelorum intra eandem speciē, sic enim in hac re philosophatur ut existimet, nō posse dari vñ Angelum similem vñi Angelo, qui de facto existit, quādiu existit, si tamē annihilaretur Angelus, qui de fa- cto existit, tū posse Deum producere duos Angelos eius- dē speciē cū ipso. Et si quæretur cur isti alij Angeli sint

Quantitas non po- test esse principium vnde nos colligimus vñ indiuiduum dis- tingui ab alio.

Sentētia Agidij Romani.

simul

Quo- sc- su quan- titas po- test esse principium diuisionis.

simul comparibiles, & Angelus de facto existens non sit comparibilis cum vilo ex illis: Respondeo rationem esse quia Angelus de facto existens habet totam existentiam, quæ potest competere tali speciei quoad omnes gradus possibiles eiusdem, unde existente ipso non potest existere vllus alius Angelus eiusdem speciei, quia scilicet non potest habere vllū gradum existentie, cum omnes habeat Angelus de facto existens. At si annihilaretur Angelus de facto existens, potuisset Deus creare alium Angelum, & dare ipsi partem tantū istius existentie, & consequenter posset simul creare alium Angelum intra eandem speciem, cui communicaret aliam partem eiusdem existentie.

Posset confirmari hæc doctrina, quæ multis apparet irrationabilis, hoc modo: est possibile aliud indiuiduum distinctum à Petro, qui constat eadem materia numero qua constat Petrus; & tamen non potest simul existere cum Petro, quia eadem numero materia non potest esse simul in duobus indiuiduis, potest tamen seorsum: ergo similiter, quantumvis esset possibilis alius Angelus distinctus ab Angelo, qui de facto existit, non tamen potest simul cum ipso existere, si aliquis ex his habeat omnes gradus possibiles existentie correspondentes isti speciei.

CONCLUSIO I.

Existētia non est principium formale indiuiduationis.

39. *Existētia non est principium formale indiuiduationis.* Est communis cum Doct. 2. d. 3. q. 3. Probatur primò, quia indiuiduum, vt tale etiam, ponitur in prædicamentis, ergo quidquid concurrat ad eius constitutionem, debet in ipsis poni: sed existentia non ponitur in prædicamentis, omnia enim prædicamentalia abstrahunt ab existentia: ergo non est principium constitutum indiuidui.

Confirmatur, quia Petrus est distinctus numero à Paulo siue existat, siue non: ergo illud, quo constituitur distinctus, non est existentia.

Probatur secundo, quia existentia formaliter non habet alium conceptum quam facere rem existentem: ergo non habet formaliter constituere rem distinctam numero ab aliis rebus, & consequenter non est principium formale indiuiduandi.

Probatur tertio, quia non potest intelligi quod existentia adueniat aut possit aduenire nisi rei singulari ac indiuiduæ: ergo præsupponit principium indiuiduationis, & consequenter non erit principium indiuiduationis aut radicale aut formale.

Obiicit: actus est, qui distinguit: ergo vltimus actus est qui vltimo distinguit: sed existentia est vltimus actus rei, ergo est quæ vltimò distinguit rem, & consequenter est principium indiuiduationis: principium enim indiuiduationis est principium vltimò distinctum rei.

Respondeo concedendo totum vsque ad vltimum consequens, quod nego, & distinguo eius probationem: ex his quæ ponuntur in prædicamento, cōcedo; ex aliis, nego & quod vltimus actus quomodocumque non sit principium indiuiduationis, patet, quia aliàs accidentia essent principium indiuiduationis, quia vltimatus & posterius actuant rem, quæ existentia, vt patet, & tamen secundum aduersarios non sunt principium indiuiduationis.

CONCLUSIO II.

Si non potest multiplicari species Angelica actu existēs, non potest, si destrueretur.

Nulla res existens habet plures gradus existentie quā alia.

40. *Quamuis existentia esset principium indiuiduationis, adhuc falsa esset sententia Agidij, quod scilicet non possit existere cum vilo Angelo de facto existente alius eiusdem speciei Angelus, licet eo destructo possint existere duo Angeli eiusdem speciei cum ipso.* Hæc etiam est communis, & Probatur primò, quia sine fundamento asseritur, quod vnus Angelus de facto existens habeat omnes gradus existentie competitibiles illi speciei.

Probatur secundo, quia nulla res existens potest habere plures gradus existentie quam alia res: ergo si duo Angeli eiusdem speciei cum Angelo de facto existente possint simul existere eo destructo, etiam possunt existere eo non destructo. Consequentia est euident ex fundamento Agidij. Probatur antecedens, quia omnes res æque perfecte existunt, quando existunt: ergo nulli

rei competunt plures gradus existentie quā alteri. Probatur antecedens, quia omnes res existentes creatæ sunt æqualiter extra suas causas, & quoad hoc nō potest dari inæqualitas respectu earum; quod maxime locum habet in Angelis, & rebus dependentibus in esse & conservari à solo Deo.

Confirmatur hoc, quia si fuisset Angelus habens duos gradus existentie, & alius habes tres, non posset ostendi ex quo capite vnus perfectius, siue extensius, siue intensius existeret quam alius: ergo male dicitur quod vnus Angelus habere possit perfectiorem siue extensius siue intensius existentiam quam alter Angelus.

Confirmatur secundo, quia tertius gradus existentie esset omnino frustraneus, & nullum haberet effectum: ergo non est dicendum quod de facto Angelus existens habeat plures gradus existentie.

Probatur tertio, quia si Angelus de facto existens haberet omnes gradus existentie, qui posset competere illi speciei, haberet infinitos gradus existentie actualiter: sed consequens est absurdum; ergo & antecedens. Probatur sequela, quia sunt infinita indiuidua istius speciei possibilia, & cuilibet correspondet sua propria existentia: ergo si illud vnum indiuiduum habet omnes gradus existentie, quæ possunt competere omnibus indiuiduis istius speciei, habet infinitos gradus.

Denique illa sententia supponit existentiam esse realiter distinctam ab essentia: sed hoc falsum, vt ostendimus: ergo illa sententia, quæ ab hoc dependet, est falsa. Adde aduersarios nullum habere pro se fundamentum.

QVÆSTIO VI.

Utrum materia sit principium indiuiduationis.

41. *Magis frequens est opinio inter Thomistas, quod principium indiuiduationis sit materia prima; quam tamen sententiam, utpote difficillimam, non eodem modo explicant omnes, nam aliqui, vt Capreol. Ferrar. Soncinas dicunt materiam signatam quantitate; hoc est stantem sub dimensionibus terminatis ita esse principium indiuiduationis, vt ipsa materia sit id, quod dat indiuiduo suam incommunicabilitatem, quantitas vero det ipsi distinctionem.*

Alij putant, ipsam materiam non vt affectam quantitate, sed vt est in potentia ad quantitatem: esse indiuiduationis principium, & hoc est quod intelligunt per materiam signatam. Ita sentiunt Agid. Iuuell. Bagnes, Zumel, & aliquando etiam Caietanus ita sentit, licet postea hunc dicendi modum improbauerit asserens per materiam signatam intelligi materiā, vt est fundamentum, radix, & causa quantitatis: in hoc autem discrepat hic modus à priori, quod in priori, per materiam signatam intelligatur materia cum potentia formaliter accepta ad quantitatem; in posteriori vero intelligatur materia cum potentia radicaliter accepta.

Ioannes à sancto Thoma q. 9. de Generatione, vbi tractat hanc controuersiam art. 4. dicit materiam signatam esse materiam, vt dicit ordinē non actuale, sed aptitudinalem ad quantitatem, vt diuidentem & separantem. In quo modo dicendi an cōueniat cū vllis ex prædictis auctoribus, an ipse nouā viam excogitauerit, nescio, & perinde est ad propositum; ipsemet satis confuse rem explicat.

CONCLUSIO I.

42. *Materia absolute sumpta non est principium indiuiduationis rerum materialium.* Est communis cum Doctore supra q. 5. Probatur primò, quia quod est intrinsecum naturæ specificæ, vt talis, non potest esse principium indiuiduationis, vt supra ostensum est: sed materia est de intrinseca ratione naturæ specificæ materialis: ergo. Probatur minor, quia secundum Philosophum 7. Met. tex. 39. ex materia & forma in vniuersali fit homo & animal in communi, ex materia verò & forma in particulari fit homo & animal in particulari.

Diceret: ex hoc tantum sequitur quod materia in vniuersali non sit principium indiuiduationis, non vero habetur quin materia particularis, seu singularis sit tale principium.

Materia absolute sumpta non est principium indiuiduationis.

Contra,